

Tötterman

21.10.2025

323/04.01.00/2025

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kokous 22.10.2025

Asia: HE 109/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Yleistä lakiesityksestä

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta (HE 109/2025 vp). Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Esityksen tavoitteena on keventää aktivointisuunnitteluun liittyviä viranomaistehtäviä ja purkaa eri suunnitelmien välisiä päällekkäisyyksiä. Näin sillä osaltaan turvattaisiin hyvinvointialueiden henkilöstöresurssien riittävyyttä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntouttavasta työtoiminnasta annettua lakia siten, että aktivointiehto ja -suunnitelmien laatiminen jäisivät voimaan vain toimeentulotukea saavien työttömien osalta. Työttömyysetuuteen oikeutettujen työttömien osalta työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetussa laissa tarkoitettu monialainen työllistymissuunnitelma korvaisi aktivointisuunnitelman kuntouttavaan työtoimintaan ohjautumisen perusteena. Ehdotus perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjaukseen asiakastyötä tekevien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten hallinnollisen työn taakan vähentämisestä.

Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT:n kanta esitettyihin muutoksiin

Ehdotetun muutoksen katsotaan vähentävän sekä hyvinvointialueiden että työvoimaviranomaisten kustannuksia, kun velvollisuus laatia aktivointisuunnitelma poistuisi työttömyysetuutta saavien osalta. Hallituksen esityksen vaikuttavuusarvioinneissa kuitenkin todetaan, että arviot kustannusten vähentymisestä sisältävät runsaasti epävarmuutta.

Ohjautuminen kuntouttavaan työtoimintaan riippuisi jatkossa osittain työttömän toimeentulon turvaavan etuuden perusteella. Se säilyisi edelleen viimesijaisena palveluna työttömille, jotka eivät työ- ja toimintakykynsä takia kykenisi osallistumaan työvoimaviranomaisen ensisijaisiin palveluihin tai työhön. Hyvinvointialue laatisi aktivointisuunnitelman toimeentulotukea saavalle asiakkaalle tarkistettuaan ensin, onko henkilölle tehty työvoimaviranomaisen toimesta työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 38 § mukaisesti laadittu työllistymissuunnitelma tai aika varattuna 31 § alkuhaastatteluun. Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 2a § perusteella 17–64-vuotiaan toimeentulotukea hakevan tulee, joitakin laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, ilmoittautua

Tötterman

21.10.2025

323/04.01.00/2025

työnhakijaksi työvoimaviranomaisessa. Laiminlyönti voi vaikuttaa toimeentulotuen perusosaa vähentävästi, mutta hyvinvointialueiden velvollisuuteen laatia aktivointisuunnitelma tällä ei olisi vaikutusta myöskään jatkossa. Hyvinvointialueet voisivat esityksen mukaan kohdentaa paremmin resurssinsa enemmän palvelutarpeessa oleviin, kun aktivointisuunnitelma laadittaisiin vain toimeentulotukea saaville. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT pitää esitystä tältä osin kannatettavana.

Sen sijaan KT pitää epätodennäköisenä esityksen olettamaa, että uudistuksen myötä myös työvoimaviranomaisen tehtävät tulisivat vähentymään. Esityksen vaikutusarvioinnissa esitetään, että monialaisessa yhteistoimintamallissa asioivien henkilöiden määrä tulisi jatkossa kasvamaan. Uudistuksen myötä työvoimaviranomaisen tulisi kyetä nykyistä laajemmin arvioimaan työvoimapalveluiden järjestämislain 37 § 1 mom 2) kohdassa tarkoitettua työnhakuun ja työllistymisen edellytyksiin vaikuttavaa työ- ja toimintakykyä. Työvoimaviranomaisen pitäisi pystyä käytännössä myös arvioimaan työttömyysturvaa saavan asiakkaan tarvetta kuntouttavaan työtoimintaan ja ohjata tällainen asiakas työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) 3 § mukaiseen monialaiseen palvelutarpeen arviointiin. Osaamisvaatimusten lisääntymisen lisäksi KT pitää todennäköisenä, että uudistus tulee lisäämään myös asiakkaan alkuhaastatteluun ja työllistymissuunnitelmaan käytettävää asiakaskohtaista aikaa.

Vaikea työllisyystilanne on lisännyt monilla työllisyysalueilla virkailijakohtaista kuormitusta sekä määrällisesti (työnhakijamäärien kasvu) että laadullisesti (pitkäaikaistyöttömyyden kasvu). Lisäksi työttömyysturvan rahoitusvastuusta koituvien kustannusten odotetaan ylittävän 100 miljoonalla eurolla valtionosuusjärjestelmän kompensaatiotason. Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT esittää huolensa työvoimapalveluiden rahoituksen riittävyydestä ja esittää, että myös nyt käsiteltävän uudistuksen vaikutuksia tullaan seuraamaan.

KUNTA- JA HYVINVOINTIALUETYÖNANTAJAT KT